

แนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในเด็กวัย 3-6 ปี

Guidelines for Producing TV Programs for Promoting Moral Development of 3-6 Year-Old Children

ดนยา วสุวัต* Danaya Wasuwat*

วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์** Wimontip Musikaphan**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสร้างรูปแบบ เนื้อหา
องค์ประกอบ รวมถึงการใช้เทคนิคเพื่อผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องในวิชาชีพ คือ ผู้
เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน ร่วม
กับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่งการศึกษานี้พบว่า
เป็นการพัฒนาสื่อให้ปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็น
เด็กเล็กที่ต้องการการกำชับทักษะทางสังคมเพื่อให้เติบโตเป็นทรัพยากร
มนุษย์ที่มีคุณภาพต่อไป

279

*นักศึกษาลัทธิสุตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการมนุษย์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ช่องทางการติดต่อ : danayaw@gmail.com

*MSc Student in Human Development at the National Institute for Child and Family Development, Mahidol University, Bangkok, Thailand Email : danayaw@gmail.com

**อาจารย์ประจำสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
ช่องทางการติดต่อ : wimontip.mus@mahidol.ac.th

**Assistant Professor at the National Institute for Child and Family Development,
Mahidol University, Bangkok, Thailand Email: wimontip.mus@mahidol.ac.th

ผลการศึกษาพบว่า การผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ต้องให้ความสำคัญ จดลงตัวของการสร้างสรรค์งานจากคุณลักษณะที่ดีของสื่อโทรทัศน์ ร่วมกับการสร้างเนื้อหาที่เหมาะสมบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กเล็กได้รับโอกาสในการเสริมสร้างพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมในช่วงอายุที่เหมาะสม โดยแนวทางในการผลิตรายการสำหรับเด็กควรเป็นรูปแบบรายการที่ให้สาระควบคู่ความเพลิดเพลิน มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย เน้นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เนื้อหาใกล้ตัวเด็ก ผูกเป็นเรื่องราวสั้นง่าย เน้นคุณธรรมพื้นฐานเพื่อการต่อยอดสู่คุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น ความยาวเหมาะสมกับการให้ความสนใจของเด็ก เลือกลงชื่อประกอบศิลป์ทั้งภาพและเสียง การใช้พิธีกรหรือตัวเดินเรื่อง รวมถึงเทคนิคที่เหมาะสมกับเด็กเล็กทั้งยังดึงดูดความสนใจเด็กได้ดี

คำสำคัญ: การผลิตรายการ / รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก / เด็กเล็ก / เด็กก่อนวัยเรียน / เด็กอายุ 3-6 ปี

Abstract

This paper looks at the guideline of television production in the area of format, content, elements and television technics for promoting moral development of 3-6 year old children. Collecting data by in-depth interview 2 groups, which are children development experts and mass communication experts. Also focus group is done with guardians of 3-6 year old children. This study is the media development to create safe and creative media for early childhood, who needs the intervention to promote social cultivation, and grown up for being the quality human resource in the future.

The finding suggests that, in order to promote moral among children 3-6 year-old, producers should focus on the balance TV creative mix and proper content based on children development knowledge to strengthen moral and ethical development. The proposed guidelines of television production for early childhood should be the edutainment format with clearly and easy to understand. Moreover, the content should present self-responsibility shot and should emphasize on basic morality. The length of program should not more than children' interests which is about 9-15 minutes. And use suitable creative mix for children, which were visual and audio, also television technics for getting children' attention.

Keywords: TV Program Production / TV Program for Children / Kids / Preschoolers

บทนำ

โทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัย ทั้งมีการนำเสนอรายการที่ให้สาระความรู้ ส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ให้ผู้ชม หากแต่กลุ่มเด็กเล็กช่วงอายุ 0-2 ปีนั้น กุมารแพทย์ไม่แนะนำให้ได้รับชมผ่านสื่อประเภทจอทุกประเภท (No Screen Time) ทั้งการแพทย์และจากการวิจัยไม่มีคำแนะนำให้เด็กเล็กดูสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะเด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี แต่มีการวิจัยพบว่า เด็กอายุมากกว่า 2 ปี เริ่มเข้าใจและสนใจโปรแกรมต่าง ๆ ที่รับชมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่อาจช่วยส่งเสริมทักษะด้านสังคม ภาษา และส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมต่อการเรียนมากขึ้นหากผู้ปกครองเลือกรายการที่มีคุณภาพทั้งยังมีการผลิตมาสำหรับเด็กโดยตรง (วีระศักดิ์ชลไชยะ, 2556) ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ผังและเนื้อหารายการ ช่องโทรทัศน์ดิจิทัลสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวของประเทศไทย เดือนมิถุนายน 2557 โดยมูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา พบว่าเนื้อหารายการช่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว จากรายการหมวดหมู่เด็ก เยาวชนและครอบครัว หมายเลขช่อง 13-15 ที่มีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายผู้ชมออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเด็กเล็ก อายุ 3-5 ปี 2) กลุ่มเด็กโต อายุ 6-12 ปี 3) กลุ่มวัยรุ่น อายุ 13-18 ปี 4) กลุ่มครอบครัว 5) กลุ่มผู้ชมทั่วไป พบรายการสำหรับกลุ่มเด็กเล็ก เด็กโต และวัยรุ่นรวม 72 รายการ เป็นรายการสำหรับเด็กโตมากที่สุด 37 รายการ และพบรายการสำหรับเด็กเล็กน้อยที่สุดเพียง 4 รายการ ทั้งนี้ คณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) กำหนดให้มีรายการประเภท “ป” สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี โดยมีเกณฑ์กำหนดความเหมาะสมของรายการสำหรับเด็กกลุ่มนี้

ในด้านการพัฒนาเด็กผู้วิจัยศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีแนวทางพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งด้านสาธารณสุขเพื่อให้เด็กและเยาวชนเจริญเติบโตทางร่างกายได้อย่างดี ยังให้ความสำคัญด้านจิตใจและการมีส่วนร่วมต่อสังคมที่เป็นพื้นฐานอันดีของการพัฒนาไปสู่พัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และเมื่อค้นหาสถิติทางประชากรศาสตร์ของเด็กเล็กโดยใช้การเข้าศึกษาเป็นเกณฑ์ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า มีนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา อันหมายรวมถึง เตรียมอนุบาล อนุบาล 1-3 ที่มีช่วงอายุประมาณ 3-6 ปีในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,749,196 คน และจำนวนประชากรจากการทะเบียนจำแนกตามกลุ่มอายุ ทัวราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 มีเด็กอายุ 0-4 ปี จำนวน 3,735,837 คน และอายุ 5-9 ปี จำนวน 3,939,851 คน ทั้งนี้ เด็กอายุ 3-6 ปีเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และสร้างทักษะ เป็นช่วงวัยที่มีหน้าต่างแห่งโอกาส (Window of Opportunity) ในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการเติบโตไปสู่การเป็นผู้ใหญ่เกิดขึ้น เช่น พัฒนาการด้านคุณธรรมที่เริ่มก่อตัวในช่วงวัยนี้

สิ่งที่พบดังกล่าว คือช่องว่างของการเติมเต็มด้านความจำเป็นในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กกลุ่มอายุ 3-6 ปีที่มีจำนวนมากทั้งยังต้องเติบโตท่ามกลางการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของผู้เลี้ยงดู รวมถึงกรอบหรือแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กช่วงวัยดังกล่าว เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กเล็ก และปัญหาอีกจุดที่พบคือ ผู้ผลิตรายการสำหรับเด็กกลุ่มนี้ยังมีน้อย เหตุปัจจัยสำคัญคือการขาดเงินทุนสนับสนุน และยังต้องเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านพัฒนาการ

เด็กเพื่อให้เกิดการผลิตรายการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้ผลิตในฐานะสื่อมวลชนเป็นอีกพันธมิตรหนึ่ง ที่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากมีเด็กเล็กจำนวนมากที่ได้รับสื่อ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ไปพร้อมกับผู้ปกครอง การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3-6 ปี และช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นหน้าที่หนึ่งเพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์สื่อคุณภาพสู่สังคม ด้วยการนำความรู้ด้านสื่อมวลชนและด้านพัฒนาการเด็กมาประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กวัย 3-6 ปีที่เสริมสร้างพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามในการศึกษา

1. รูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสมของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ควรเป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ควรเป็นเช่นใด
3. เทคนิคการนำเสนอรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ดึงดูดความสนใจของเด็กและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัย 3-6 ปี ควรเป็นเช่นใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและสร้างรูปแบบ เนื้อหา องค์ประกอบและเทคนิคการนำเสนอรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี

2. เพื่อเป็นแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กอายุ 3-6 ปี

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการเก็บข้อมูลช่วง ธันวาคม 2559 – เมษายน 2560 มีรายละเอียดด้านแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันตามหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ นักวิชาการด้านเด็กปฐมวัย นักวิชาการด้านพัฒนาการเด็ก กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็ก นักจิตวิทยาเด็ก ครูเด็กปฐมวัย จำนวน 4 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ อาจารย์ด้านสื่อสารมวลชน นักวิจัยด้านสื่อสารมวลชน ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก นักสร้างสรรค์ (Creative) รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก จำนวน 5 คน
3. ผู้ปกครองเด็กช่วงอายุ 3-6 ปี จำนวน 16 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้านพัฒนาการเด็กและสื่อสารมวลชน และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองของเด็กอายุ 3-6 ปี โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งคำถามได้แบ่งออกเป็น 3 ชุด เมื่อได้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยนำ

ข้อมูลมาตรวจสอบสามเส้า (Data Triangulation) จากแหล่งข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอด้วยการบรรยายและพรรณนาเพื่อให้ได้คำตอบต่อคำถามการศึกษา

ผลการศึกษา

1. รูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กวัย 3-6 ปีที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

เด็กวัย 3-6 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากจากขวบปีแรก ความสามารถทางร่างกายและการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เด็กมีทักษะด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น กระบวนการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้เป็นไปในรูปของการเลียนแบบ กล่าวได้ว่าพัฒนาการด้านต่าง ๆ นั้นเชื่อมโยงกันและเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาสำคัญที่หน้าต่างของโอกาสในเด็ก (Window of Opportunity) ที่การเรียนรู้ทักษะหลายอย่างได้เกิดขึ้นในช่วงอายุนี้นี้ซึ่งหากเวลาผ่านไปช่วงเวลาแห่งโอกาสนี้ไปแล้วก็จะไม่สามารถหวนย้อนกลับมาฝึกได้ง่ายอีกหรืออาจทำไม่ได้เลย (นิตยา คชภักดี, 2543) ดังนั้น ช่วงอายุ 3-6 ปีก็นับได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญต่อการสร้างฐานในการพัฒนาไปสู่ช่วงวัยต่อไป

รูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กให้ความเห็นว่า ในการกำหนดรูปแบบรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนั้นต้องเริ่มด้วยการแบ่งช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมายทางการรับชมไม่กว้างจนเกินไป และมีเนื้อหาเป็นรูปธรรมเนื่องจากเด็กแต่ละช่วงวัยมีความสามารถในการให้ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่ง

หนึ่ง และมีระดับความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ แตกต่างกัน และมีความเข้าใจในประเด็นนามธรรมในระดับต่ำ นอกจากนี้ควรใช้ความสนุกหรือความเพลิดเพลินเป็นตัวสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่เนื้อหา เช่น นำเสนอในรูปแบบนิทาน หรือมีนิทานเป็นตัวประกอบ มีเพลงหรือดนตรี เน้นการทำกิจกรรมหรือนำทำกิจกรรมบางอย่างเพื่อให้เกิดประสบการณ์จริง ทั้งนี้การนำเสนอต่อเด็กเล็กต้องตรงไปตรงมา ให้เห็นภาพหรืออธิบายอย่างเป็นรูปธรรม หากมีลักษณะให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กก็จะยิ่งเพิ่มการเรียนรู้ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชนให้ความเห็นต่อการนำเสนอทางรายการโทรทัศน์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเด็กเล็กว่า รูปแบบการนำเสนอรายการสำหรับเด็กนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ อาทิ วาไรตี้ เรียลลิตี้ นิทาน แอนิเมชัน แต่สิ่งที่ความเห็นส่วนมากตรงกันคือ การใช้หรือสร้างเป็นการ์ตูน หรือคาแรคเตอร์ แต่ความเห็นจากกลุ่มผู้ปกครองเด็กอายุ 3-6 ปี แสดงทัศนะว่า เด็กเล็กเปิดรับนิทานมากกว่า ขณะที่เด็กช่วงอายุ 5-6 ปีอาจชอบการฟังนิทานลดลง แต่ยังคงสนใจการนำเสนอรูปแบบการผูกเรื่องราว สิ่งที่น่าเสนอเชื่อมโยงกับตัวเด็กได้ แม่ของด.ช.ซี กล่าวว่า “เด็ก 6 ขวบจะไม่ค่อยฟังนิทานเท่าไร แต่ว่าก็มีบ้างแล้วยังสนใจเรื่องราวที่ผูกกันเป็นเรื่อง เขาชอบดูแอนิเมชันที่เป็นดินน้ำมันมากกว่าหุ่นมือ” (สัมภาษณ์, 29 เมษายน 2560)

เนื้อหารายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

เนื้อหาด้าน “คุณธรรมจริยธรรม” เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ให้ความหมายลึกและมองว่ายากต่อการสร้างความเข้าใจให้เกิดในเด็กเล็ก ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กทำให้ทราบหลักคิดในการสร้าง

เนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กเล็กคือ การนำเสนอแบบอย่างที่ดีมาสู่การรับรู้ของเด็ก ใช้ เนื้อหาง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เป็นเรื่องภายในตัวเด็กเอง เช่น การเข้าใจความรู้สึกตนเองทั้งบวกและลบ การยอมรับอารมณ์ตนเอง หรือเป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็ก อาทิ การปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องกิจวัตรประจำวันหรือในโอกาสต่าง ๆ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น มารยาทพื้นฐาน การดำเนินเรื่องให้เห็นผลของการกระทำตามธรรมชาติ (Natural Consequence) เช่น ไปเอาของ ๆ เพื่อนมา เพื่อนตีตอบ และต้องสอนต่อว่าพฤติกรรมหรือวิธีปฏิบัติตัวที่ถูกต้องที่ควรนั้นควรเป็นอย่างไร เพราะจะเห็นได้ชัดเจนว่าผลที่ได้รับจะต่างออกไป

สำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชนได้แสดงทัศนะถึงการจำกัดกรอบของคำว่า “คุณธรรม” หรือ “จริยธรรม” ให้เป็นคำง่ายและเข้าใจได้ไม่ยากสำหรับเด็กเช่นกัน อาจเป็นเรื่องราวใกล้ตัว จากความประพฤติและการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมตามบริบทวัฒนธรรมไทย มารยาทการมีวินัยในตนเอง การเข้าคิว ดูแลรับผิดชอบตัวเอง ทั้งเรื่องการเงิน การนอน ดูแลสุขภาพลักษณะของตัวเอง และรู้จักอารมณ์ของตนเอง ซึ่งในกลุ่มผู้ปกครองเด็กอายุ 3-6 ปี ก็ให้ข้อมูลว่า เนื้อหาที่รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กควรเป็นเรื่องการดูแลตนเอง หรือความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแบ่งปันกัน เป็นเรื่องใกล้ตัว เนื้อหาง่ายไม่ซับซ้อน เด็กสามารถเลียนแบบได้ แม่ของด.ช.เจ ให้ข้อมูลเรื่องการเลียนแบบว่า “อยู่ในวัยที่ยังอยากเลียนแบบ ในสิ่งที่ดี เนื้อหาที่เลียนแบบได้ เพราะเด็กก็เลียนแบบสื่อ แต่ต้องให้เลียนแบบในสิ่งที่ดี ต้องมีเนื้อหาอธิบายเรื่องที่พ่อแม่ไม่รู้จะอธิบายยังไง” (สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2560)

2. องค์ประกอบของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

จากการเก็บข้อมูลพบองค์ประกอบสำคัญหลายส่วนของการผลิต รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเล็ก ได้แก่ ความยาวของรายการที่ไม่ควรเกิน 10-15 นาที หรือหากยาวกว่านั้นก็แบ่งออกเป็นช่วงเป็นตอน ในรายการ ควรมีพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ หรือตัวเดินเรื่องเพื่อสร้างความเชื่อมโยง และเป็นต้นแบบที่ดีหลาย ๆ ด้านให้แก่เด็ก เช่น พฤติกรรม คำพูด คำจา การแต่งกาย ซึ่งเป็นได้ทั้งคนจริงและคาแรคเตอร์ลักษณะการ์ตูนหรือสัตว์ ซึ่งที่สำคัญคือ ต้องมีบุคลิกที่อบอุ่น สดใส เป็นมิตร เข้าถึงเด็ก ๆ ได้ดี การพูดก็ต้องมีจังหวะที่ช้าลงและออกอักขระได้อย่างชัดเจนเป็นธรรมชาติ น้ำเสียงสดใสน่าฟัง นอกจากนี้องค์ประกอบด้านช่วงเวลาออกอากาศก็เป็น สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เด็กได้รับสารที่เหมาะสม ได้แก่ การออกอากาศในวันเสาร์-อาทิตย์ เวลาเช้าก่อนเที่ยง หากเป็นวันธรรมดาก็ควรเป็นเวลา เย็น และหากเป็นไปได้ไม่ควรมีโฆษณาในรายการสำหรับเด็ก ในการ ผลิตรายการสำหรับเด็กเล็กควรมีการวิจัย (Research) ทุกกระบวนการ ตั้งแต่ก่อนการผลิต กำหนดเนื้อหา เขียนบท หรือการสำรวจ (Survey) องค์ประกอบต่าง ๆ ในกลุ่มเด็กผู้รับชมเพื่อให้ครอบคลุมทุกกระบวนการ ผลิตรายการ

กันตวรรณ มีสมสาร นักวิชาการด้านปฐมวัยศึกษา ให้มุมมอง ของการสำรวจช่วยในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก (สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2560) กล่าวว่า "...ควรจะมีการ Survey เช่น ตัวละครที่เด็กชื่นชอบ ทั้งเด็กในเมืองและชนบทเพื่อว่าความสนใจจะได้ ครอบคลุม..."

จากการอยู่ร่วมกันในสังคมและบุคคลมีความแตกต่างกัน การสร้างให้เด็กเข้าใจในความแตกต่างด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิภาคที่อยู่อาศัย ความเป็นอยู่ เชื้อชาติ ศาสนา รูปลักษณ์ สามารถเพิ่มทักษะในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และการสร้างคุณค่าในตัวตนมากกว่ารูปลักษณ์ภายนอก อาจแทรกมาในการกำหนดคาแรคเตอร์ของตัวละคร อีกสิ่ง ที่ควรให้ความสำคัญคือการมีส่วนร่วมของเด็กในรายการ ทำได้โดยให้เด็กเป็นส่วนร่วมเพื่อให้เห็นตัวอย่างเกิดการเลียนแบบ อาจเป็นการใช้ตัวแบบที่เป็นเด็กด้วยกันทำกิจกรรมช่วยงานบ้าน เช่น ช่วยแม่พับผ้า ทานอาหาร แล้วเก็บจานเอง สื่อถึงวินัยพื้นฐานที่เด็กควรทำ มีประเด็นที่น่าสนใจจากการศึกษา คือ ความลำสมัยของรายการ โดยมากผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าสิ่งที่ผู้ใหญ่เห็นว่าเซย์ ไม่ทันสมัย ในความเป็นจริงแล้วสิ่งนั้นเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก และมีความเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก เช่น การมีจังหวะช้าเพื่อเป็นไปตามการเรียนรู้ของเด็กที่กระบวนการเรียนรู้ของเด็กต้องมีความชัดเจน ช้าเนิบ เพื่อให้เด็กจับเนื้อความและเกิดกระบวนการคิดตามลำดับ องค์ประกอบอื่นทางด้านกำกับศิลป์อาจจะช่วยให้ไม่ลำสมัยได้ อาทิ แพนชั่น การแต่งกาย เครื่องประดับฉาก ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องนำเทคนิคอื่นในลักษณะแอนิเมชันหรือการตัดภาพแบบเร็วมาใช้

สิ่งที่ต้องระวังในการผลิตเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ต้องตระหนักไม่ว่าจะเป็นการไม่เคารพสิทธิของเด็กผ่านอาภักิริยาบางอย่างหรือคำพูด การนำความไร้เดียงสาของเด็กในการตอบคำถามหรือการแสดงออกที่น่าเอ็นดูมาทำให้เกิดความตลกขบขัน การละเลยที่จะมองเด็กในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งอันนำไปสู่การล้อเลียนรูปลักษณ์ของเด็ก เช่น ผิวดำ ผมหยิก ฟันหลอ ทั้งยังต้องระวังความถูกต้องในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้

แก่เด็ก ในมุมมองของผู้ปกครองจะเน้นการระวังเรื่องความรุนแรง ทั้งคำพูดและการแสดงออกที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้ กรณีสร้างรายการประเภทแข่งขันต้องคำนึงถึงกฎกติกาที่ไม่ซับซ้อนเกินวัย รวมถึงการคำนึงถึงสภาพจิตใจเด็กที่มีความสามารถในการรับการกดดัน หรือทนทานต่อความผิดหวังได้ไม่เท่ากัน

การพัฒนารายการสำหรับเด็กควรพัฒนามาบนฐานของวิชาการ การได้รายการสำหรับเด็กที่สร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กนั้น ต้องได้มาจากการศึกษาวิจัย เริ่มโดยการต้องศึกษากลุ่มเป้าหมายในบริบทสังคมที่เป็นปัจจุบันในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ มีการวิจัยเชิงทดลองในการผลิตกับกลุ่มเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา วิธีการนำเสนอ การดึงดูดความสนใจ ผลของการปรับเปลี่ยนตามผลการวิจัยที่ได้ เพื่อหาความลงตัวระหว่าง การผลิตสื่อ และ พัฒนาการเด็ก ทั้งนี้ควรทำการวิจัยระยะยาวเพื่อเก็บข้อมูลให้รอบด้านและศึกษาว่ารายการที่พัฒนาตามกระบวนการจะสร้างทักษะที่เหมาะสมให้แก่เด็กกลุ่มเป้าหมายที่รับชมได้จริง นอกเหนือจากการพัฒนารายการที่ต้องอิงองค์ความรู้แล้ว ก็ควรพัฒนาช่องทางในการเผยแพร่ด้วย ผู้ปกครองหลายท่านให้ทัศนะว่า หากผลิตรายการโทรทัศน์ที่ดีสำหรับเด็กก็ควรเพิ่มช่องทางเพื่อให้เด็กเข้าถึงได้ง่ายและมากขึ้น เช่น การนำเสนอผ่านช่องทาง YouTube ซึ่งแม่ของด.ช.ซี ให้ข้อมูลเรื่องช่องทางสำหรับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กดังนี้ “คิดว่าน่าจะมีทั้ง 2 ช่องทางเพราะบางที่เด็กเขาจะเลือกสิ่งที่เขาชอบเป็นเลย ส่วนรายการที่มีสาระหรือน่าสนใจเขาอาจไม่ทันเข้าไปดู ถ้าเป็นช่องเหมือนทางโทรทัศน์จะน้อยกว่าในยูทูป (YouTube) แต่ในทีวีก็ควรจะมีเพราะดูกันทั้งครอบครัวก็จะเปิดรายการในนี้ให้เขาดูไปพร้อมๆกัน

ตัวอย่าง ช่องทางในยูทูบ (YouTube) เด็กจะเลือกได้อย่างเราเปิดอันนี้ให้
แป็บเดียวเขาก็เปลี่ยน” (สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2560)

3. เทคนิคการนำเสนอรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กกับการ ดึงดูดความสนใจตามพัฒนาการของเด็กอายุ 3-6 ปี

ด้านเทคนิคทางโทรทัศน์ คือการผสมผสานองค์ประกอบทาง
ศิลปะเพื่อมาสร้างสรรค์ให้เกิดความลงตัวในรายการ (Creative Mix) เช่น
ภาพ เสียง แสง โดยเทคนิคที่ใช้สำหรับรายการสำหรับเด็กเล็ก ด้านภาพ
จะเป็นเทคนิคการตัดต่อที่ไม่ตัดต่อภาพรวดเร็วไปมาซึ่งเป็นการรื้อหรือ
กระตุ้นประสาทสัมผัสของเด็กมากจนเกินไป ควรมีจังหวะภาพช้าอย่าง
ลงตัว มีความชัดเจน ใช้สีสดใสไม่ฉูดฉาด เสียงจะเน้นที่เสียงดนตรี มี
ดนตรีประกอบ มีทำนองและเนื้อเพลงสั้นๆ จำง่าย อาจเป็นคำคล้องจอง มี
ท่อนเพลงให้จำ ย้ำคำที่ต้องการให้จำ (Keyword) ส่วนผสมต่าง ๆ จะต้อง
นำมาใช้ให้เกิดความกลมกล่อมทั้งยังกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยพบว่า การใช้สื่อเพื่อเสริมสร้างทักษะและพัฒนาการ
ของเด็กเล็กค่อนข้างมีความสำคัญ วงการเด็กปฐมวัยยอมรับสื่อประเภท
หนังสือมากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากแต่โลกปัจจุบันที่เทคโนโลยีพัฒนา
ขึ้นไปไม่หยุดยั้ง ทำให้เด็กยุคปัจจุบันไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเติบโตไป
พร้อมกับการเสพสื่อรูปแบบใหม่ ๆ หรือโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ได้เลย ซึ่ง
จุดนี้เองที่สื่อเข้ามามีบทบาทให้กับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในเด็กเล็ก
ที่สร้างการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) ที่สื่อมวลชนเป็นตัวแทน

แห่งการเรียนรู้ (Agent of Socialization) (กาญจนา แก้วเทพ, 2556) มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อโทรทัศน์และเด็กพบว่า รายการเพื่อการศึกษสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนนั้นสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมทางสังคมที่ดี ลดผลกระทบทางลบที่สื่ออื่นๆ มีต่อเด็ก ช่วยให้เด็กมีความพร้อม (Bernadette J. Saunders and Christ Goddard, 2000) การหาจุดร่วมที่เหมาะสมในการสร้างรูปแบบและเนื้อหาของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นมุมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้จากสหวิชาการ โดยควรเริ่มจากการศึกษาวิจัยแล้วนำไปสู่การพัฒนาเพื่อสร้างต้นแบบรายการที่มีการเก็บข้อมูลในระยะยาวเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกกระบวนการและเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนที่เหมาะสมกับยุคสมัยและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป

การผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีความเหมาะสมลงตัวด้านการผลิต ประกอบกับสามารถเสริมสร้างทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กเล็ก เป็นการทำงานที่ต้องลงรายละเอียดหลายจุดต่างไปจากการผลิตรายการโทรทัศน์ทั่วไป ด้วยข้อจำกัดของกลุ่มผู้รับชมที่เป็นเด็กอายุ 3-6 ปีที่ต้องให้ความสำคัญในกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการตามวัย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นหลัก 4 ประเด็น ได้แก่ รูปแบบ เนื้อหา องค์ประกอบ และเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

รูปแบบของรายการโทรทัศน์ หมายถึง ประเภทหรือลักษณะของรายการที่เป็นส่วนกำหนดแนวทางในการนำเสนอ นำไปสู่เนื้อหาตลอดจนวางแผนการผลิต และการเลือกใช้องค์ประกอบอื่นๆ ที่ช่วยเสริมความน่าสนใจของรายการ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษารูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี รูปแบบที่เหมาะสม

จึงเป็นรายการเพื่อการเรียนรู้ผ่านความสนุกสนาน และความเพลิดเพลิน (Edutainment) เน้นการเรียนรู้ผ่านการเลียนแบบหรือให้ทำตามซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กกลุ่มเป้าหมาย ตามทฤษฎีการเรียนรู้บนพื้นฐานการทำงานของสมอง (Brain-Based Learning Theory: BBL) ที่ศึกษาพบว่า อารมณ์มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ อธิบายได้ว่าอารมณ์เป็นตัวช่วยเรียกความทรงจำที่เก็บไว้ในสมองออกมา ภาวะที่เหมาะสมที่สุดต่อการเรียนรู้ของสมองคือความตื่นตัวแบบผ่อนคลาย (Relaxed Alertness) สมองของเด็กเล็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในภาวะอารมณ์พร้อมที่จะเรียนรู้ และด้วยพัฒนาการทางสมองของเด็กเล็กยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ การให้เหตุผลจะไม่เหมาะสมเท่ากับการใช้อารมณ์เป็นตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (นัยพินิจ คชภักดี, 2548) ดังนั้น การผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเล็กให้สร้างความสุข ผ่อนคลายทางอารมณ์ เพลิดเพลินและสนุกสนาน จากนั้นก็ให้สาระที่ต้องการนำเสนอแก่เด็กก็จะสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมทางสมองของเด็กได้ และจากทฤษฎีดังกล่าวสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสบการณ์จากการลงมือทำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผลานกับประสบการณ์ทางกายภาพซึ่งเป็นรูปธรรมจะทำให้เด็กจดจำได้อย่างชัดเจน

ส่วนหนึ่งของรูปแบบที่สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กคือ มีลักษณะโต้ตอบเกิดปฏิสัมพันธ์ (Interactive) กับเด็กเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ตั้งคำถามแล้วรอฟังคำตอบจากเด็ก ให้เด็กพูดถาม หรือใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงร่วมกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองต้องร่วมรับชมรายการพร้อมไปกับเด็ก ก็จะสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้เลี้ยงดูระหว่างชมรายการ

โทรทัศน์ที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีปฏิสัมพันธ์ขณะชมโทรทัศน์ร่วมกัน มีการพูดคุยซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ดูก็จะช่วยให้เด็กได้ประโยชน์จากการชมโทรทัศน์มากขึ้น (ชาคริยา ธีรเนตร, 2551) ทั้งนี้การนำเสนอเพื่อสื่อสารกับเด็กเล็กต้องนำเสนออย่างตรงไปตรงมาเพื่อไม่ให้เด็กตีความเนื่องจากข้อจำกัดด้านความเข้าใจนามธรรมของเด็กวัยนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด (Cognitive Theory) ของ Jean Piaget (ม.ป.ป. อ้างถึงในจิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2557) ที่อธิบายลำดับขั้นพัฒนาการทางความคิดแต่ละช่วงวัย ซึ่งเด็กอายุ 3-6 ปีนั้นลำดับขั้นของพัฒนาการทางความคิดอยู่ในขั้นที่ 2 ขั้นการคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre-operational Stage) เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น การให้เหตุผลยังมีจำกัด ด้านความคิดรวบยอดยังพัฒนาไม่เต็มที่ แต่ในขณะเดียวกันเด็กมีพัฒนาการด้านภาษาอย่างรวดเร็ว การใช้ภาพเล่าเรื่องเป็นหลักมากกว่าคำพูดหรือการบรรยายจะช่วยให้เด็กจดจำได้มากขึ้น เนื่องจากความสามารถในการจำของเด็กเล็กตามพัฒนาการนั้น เด็กจำสิ่งที่เห็นได้ดีกว่าสิ่งที่ได้ยิน จำสิ่งที่ป็นรูปธรรม (Concrete) และมีความต่อเนื่องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกัน มีการแสดงให้เห็นผลตามธรรมชาติ (Natural Consequence) ให้เด็กเข้าใจและเห็นผลของการกระทำหรือเมื่อเกิดเหตุการณ์อย่างเป็นลำดับจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประสบการณ์สำคัญที่ควรได้รับใน 6 ปีแรกของชีวิตโดย Jean Piaget ในขั้นรู้ผลของการกระทำ (Function) และขั้นการทดแทนอย่างลงตัว (Exact Compensation) กล่าวคือ เมื่อกระทำให้สิ่งของสิ่งหนึ่งเปลี่ยนก็จะมีผลต่อสิ่งหนึ่งเหมือนกัน และยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert (Bandura, 1971: 38 อ้างถึงใน พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2551: 147)

ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเรื่องการเรียนรู้ผลการตอบสนอง (Learning by Response Consequences)

ด้านเนื้อหา นั้น ในการศึกษานี้มีหลักคิด “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม” เป็นแนวในการสร้างเนื้อหาเพื่อนำเสนอแก่เด็กอายุ 3-6 ปี การให้ความสำคัญเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมในเด็กเล็กของผู้ปกครองจะเน้นที่พฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็ก แต่ผู้ปกครองไม่คุ้นเคยกับพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแท้จริงแล้วสิ่งที่ผู้ปกครองเน้นคือพื้นฐานของการพัฒนาไปสู่คุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น โดยขั้นตอนพัฒนาการในด้านนี้สามารถส่งเสริมได้ตั้งแต่อายุน้อย และเมื่อพิจารณาควบคู่ไปกับแนวคิดหน้าต่างของโอกาส (Window of Opportunity) ของ Pam Schiller (2010) ที่แสดงถึงการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ ด้านสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ ช่วงอายุ 0-48 เดือนเป็นโอกาสในการสร้างพัฒนาการด้านนี้ และสามารถพัฒนาไปจนถึงจุดสูงสุดของศักยภาพในช่วงอายุ 2 ปีขึ้นไปแล้วสิ้นสุดเต็มศักยภาพในช่วงวัยรุ่น ดังนั้นการเริ่มสร้างพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กเล็กจึงอยู่ในช่วงอายุที่เหมาะสม สำหรับความเหมาะสมด้านเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กอายุ 3-6 ปี พบว่า เนื้อหาควรเป็นเรื่องราวใกล้ตัว การรับผิดชอบดูแลตนเอง คุณธรรมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น อาทิ การแบ่งปัน มารยาท การปฏิบัติตัวตามกาลเทศะ และขนบธรรมเนียมไทย เช่น การไหว้ การกล่าวสวัสดี สอดรับกับแนวคิดของ Piaget (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ที่ให้ไว้ว่า จริยธรรมนั้นแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ทุกชนิด และตามธรรมชาติของพัฒนาการเด็กอายุ 2-8 ปี จะยึดกฎเกณฑ์จากผู้ใหญ่เป็นกฎตายตัวที่ต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามในการพัฒนาคุณธรรมของเด็กสามารถทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป มี

ความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ให้เหมาะสมตามพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก และต้องเป็นคุณธรรมที่ถ่ายทอดการฝึกฝนด้วย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้พบองค์ประกอบอื่นที่เป็นส่วนผสมในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ได้แก่ ระยะเวลาของรายการ รายการอาจมีความยาวรวม 30-45 นาที แล้วแบ่งเป็นตอน ๆ โดยให้มีความยาวตอนละประมาณ 5-10 นาที อาจคำนวณได้จากสูตรทางการศึกษาปฐมวัยคือ อายุ $\times 2$ (กัณตวรรณ, สัมภาษณ์ 5 มีนาคม 2560) ซึ่งระยะเวลาความยาวดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย (กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, สำนักส่งเสริมสุขภาพ: 45) ที่ระบุไว้ว่า เด็กอายุ 3-6 ปีสามารถทำกิจกรรม หรือมีระยะเวลาที่ให้ความสนใจต่อกิจกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ในระยะเวลา 9-15 นาที องค์ประกอบด้านการสร้างสรรค์ อาทิ สีเส้นที่ใช้ควรเป็นสีสดใส ไม่ฉูดฉาด เพลงหรือดนตรีประกอบค่อนข้างมีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและดึงดูดความสนใจ ทั้งยังสอดแทรกเนื้อหาลงไป เนื้อเพลงสั้น ๆ จำง่าย มีคำสำคัญ (Keyword) ให้จำ ร้องซ้ำวนไปมา ร้องตามได้ง่าย หากมีพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ หรือตัวเดินเรื่องต้องให้ความสำคัญในบางประเด็น เช่น การเลือกใช้พิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ อาจเลือกเด็กรุ่นราวคราวเดียวกับกลุ่มเด็กผู้รับชม หรือโตกว่า หรืออาจเลือกเป็นผู้ใหญ่ได้แต่ต้องมีบุคลิกที่เปิดกว้าง เด็กเข้าถึงได้ อากัปกริยาตอบสนองอย่างอบอุ่น พูดจาชัดถ้อยชัดคำ หากเป็นตัวเดินเรื่อง อาจสร้างเป็นตัวการ์ตูน คาแรคเตอร์ที่มีจุดเชื่อมโยงกับเด็กไปสู่รายการ และเนื้อหาในรายการได้ จากคุณลักษณะข้างต้นเป็นการเลือกตัวแบบที่เหมาะสมกับเด็ก เน้นพฤติกรรมที่ดีเพื่อให้เด็กลอกเลียนแบบได้ สัมพันธ์

กับแนวคิดต้นแบบกับเด็กปฐมวัยของ Bandura ที่กล่าวว่า การสร้างค่านิยมและจริยธรรมในเด็กนั้นเริ่มจากการเรียนรู้ในลักษณะลอกเลียนแบบ (Bandura, 1994 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, นันทกา สุธรรมประเสริฐ และเอกธิดา เสริมทอง, 2554) ทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron Theory) ที่พบว่าสมองของมนุษย์พร้อมที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่พบเห็น ทั้งการกระทำ คำพูด (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, ศูนย์คุณธรรม, 2552) ดังนั้นเพื่อให้เป็นต้นแบบที่ดีแก่เด็กเล็ก ต้องแสดงพฤติกรรมที่ดีที่เหมาะสมเป็นต้นแบบแก่เด็ก ซึ่งการแสดงให้เด็กเห็นเช่นนี้เป็นการสอนที่ดีที่สุดถึงแม้จะเป็นการสอนผ่านสื่อโทรทัศน์ก็ตาม

ด้านเทคนิคที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเล็ก วิธีการเดินเรื่องหรือเล่าเรื่องเป็นเทคนิคที่เข้าถึงเด็ก ๆ ได้ดี เนื่องจากเด็กเล็กจะชอบนิทาน และเด็ก 5-6 ปี ชอบเรื่องราวที่ผูกขึ้น เรื่องราวที่สร้างขึ้นมาเพื่อสื่อสารกับเด็กต้องไม่ยาวมาก และแทรกคุณธรรมหรือจริยธรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมและการรับรู้ของเด็ก คือเป็นเรื่องสั้นง่ายต่อการเข้าใจ ใกล้เคียง ให้เด็กเรียนรู้ความแตกต่าง เข้าใจสิ่งตรงกันข้าม เช่น สิ่งไหนทำได้ สิ่งไหนทำไม่ได้ ให้เกิดการเรียนรู้หลายระดับให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่อง ฐานของการกระทำ และการทดแทนอย่างลงตัว ซึ่งเป็นไปตามการส่งเสริมประสบการณ์สำคัญแก่เด็กช่วง 6 ปีของ Piaget เน้นให้เห็นการกระทำที่ดีและไม่ดี ให้เห็นว่าเมื่อทำดีแล้วผลที่ได้รับกลับมาเป็นอย่างไร หากทำไม่ดีสิ่งที่จะได้รับกลับมาเป็นอย่างไร หรือได้รับการลงโทษ เกิดผลเสียอย่างไร อันมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, ศูนย์คุณธรรม, 2552: 32-33) ที่เด็กเล็กมีพัฒนาการด้านจริยธรรม

อยู่ในขั้นที่ 1 ไม่ต้องการให้ตัวเองถูกลงโทษ จึงพยายามทำตามกฎเกณฑ์ และเพื่อไม่ให้ตัวเองถูกลงโทษหรือถูกดู (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, ศูนย์คุณธรรม, 2552) ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura เรื่องวิธีการเรียนรู้ทางสังคมผ่านตัวแบบจากสื่อมวลชน ประเด็น Inhibitory Effect ที่อธิบายว่าการเห็นต้นแบบถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำบางอย่างจะช่วยลดแรงจูงใจในการเลียนแบบได้ (กาญจนา แก้วเทพ, นันทกา สุธรรมประเสริฐ, เอกธิดา เสริมทอง, 2554) นอกจากนี้เทคนิคอื่นที่จะสร้างให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือเกิดคุณธรรมได้ในการเล่าเรื่องคือ ในแต่ละช่วงของรายการต้องย้ำซ้ำหัวข้อเดิม มีจังหวะซ้ำ ต่อเนื่อง และเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามหลักปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม (บุษบง ดันติวงศ์, ม.ป.ป. อ้างถึงใน นิติยา คชภักดี, 2543) เทคนิคด้านการมีส่วนร่วมของเด็กทั้งในการเข้าร่วมรายการและการมีส่วนร่วมผ่านช่องทางอื่น จะสร้างให้เด็กเกิดความผูกพันติดตาม รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของรายการ เทคนิคการสร้างสรรค์ อาทิ การลำดับภาพและการตัดต่อที่ไม่เร็วฉับไว เนื่องจากไม่ควรกระตุ้นเร้าการรับรู้ของเด็ก ภาพที่เสนอไม่ใช้มุมกล้องกดต่ำหรือสร้างความรู้สึกไม่เท่าเทียมกันระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ เลือกใช้กราฟิกที่เหมาะสม ไม่เน้นกระตุ้น สลับไปมาหรือรวดเร็ว ไม่เน้นตัวหนังสือ

ประเด็นที่ได้เพิ่มเติมจากผลการศึกษา คือสิ่งที่พึงระวังอันเป็นสิ่งจำต่อการรับรู้และเลียนแบบของเด็กเล็ก คือ ความรุนแรงทั้งภาพและคำพูด ภาษาที่ไม่สุภาพ การแสดงออกเกินวัยของเด็ก และการแข่งขันที่มุ่งผลชนะ กติกาซับซ้อนเกินอายุ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เด็กเกิดภาพจำตามทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron Theory) ที่ภาพพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มองเห็นได้ถูกบันทึกไปสู่สมองแล้วถ่ายทอดส่งไปยังเซลล์อื่น ๆ

ของสมอง ทำให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมตามสิ่งที่เห็นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เป็นภาพจำของพฤติกรรมนั้น และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Gerbner และคณะ (กาญจนา แก้วเทพ, 2554: 81-83, 2556: 254-265) ที่ศึกษาอิทธิพลระยะยาว (Long-term Effect) และลักษณะของอิทธิพลแบบการบ่มเพาะปลูกฝังเด็กด้านการรับรู้โลกรอบตัวกับภาพที่เห็นจากโทรทัศน์ที่ขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ หากเปิดรับโทรทัศน์มาก และไม่มีประสบการณ์ตรง (Direct Experience) กับสิ่งที่นำเสนอ ก็จะเชื่อโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น (Mediated Experience) และหากไม่มีแหล่งข้อมูลให้ตรวจสอบก็จะเชื่อสิ่งที่โทรทัศน์นำเสนอมากขึ้นไปอีก ซึ่งในมุมมองของเด็กหากโทรทัศน์นำเสนอได้เหมือนจริงก็จะยิ่งมีอิทธิพลต่อเด็กสูง เช่น เรื่องความรุนแรงที่เด็กอาจจะเรียนรู้ผ่านโทรทัศน์ไม่ว่าภาพหรือคำพูด (กาญจนา แก้วเทพ, 2554, 2556)

จากการศึกษาทำให้ได้มุมมองที่น่าสนใจเพื่อส่งเสริมการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเล็ก เช่น การมุ่งพัฒนาเนื้อหาที่ดีมีคุณภาพก็ควรที่จะเผยแพร่ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตของครอบครัวปัจจุบันที่ผู้ปกครองมองว่าเนื้อหาที่ไม่มีคุณภาพมีมากมายและเข้าถึงได้ง่ายหลากหลาย แพลตฟอร์ม (Platform) ทั้งโทรทัศน์ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต โทรทัศน์จึงไม่ใช่สื่อที่สร้างปัญหาให้แก่เด็กเป็นหลักเช่นเมื่อก่อน รายการสำหรับเด็กควรหลุดพ้นคำว่าเซย์ เพราะเนื้อหาเป็นสิ่งที่ต้องสอนเด็กในช่วงวัยนั้นๆ และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องปรับเทคนิคและองค์ประกอบอื่นให้เข้าสมัย ทั้งนี้ การผลิตรายการสำหรับเด็กต้องคิดแบบเด็ก ย้อนความคิดความรู้สึกของตัวเองเมื่อครั้งเป็นเด็ก และสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการได้มาซึ่งรายการสำหรับเด็กที่มีคุณภาพทั้ง

ด้านการผลิตและเนื้อหา คือ การบูรณาการทำงานร่วมกันในสหวิชาชีพทั้งด้านพัฒนาการเด็กและด้านสื่อสารมวลชน โดยนำการวิจัยเข้ามาใช้ในการวางฐานการทำงาน การผลิตและนำมาใช้ในเพื่อการประยุกต์ปรับจนเกิดต้นแบบที่เป็นสื่อดีมีคุณภาพกับเด็กอายุ 3-6 ปี และเมื่อรับชมแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ส่งเสริมทักษะที่ต้องการเสริมได้จริง

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ม.ป.ป.)
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ
พ.ศ. 2550, (ม.ป.ท.).

กลุ่มการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็ก สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส
และผู้สูงอายุ (ม.ป.ป.) คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมด้วยสื่อ
สร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม : วรรณกรรมสำหรับเด็กและ
เยาวชน, ม.ป.ท.

กองคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ม.ป.ป.)
คู่มือการจัดระดับความเหมาะสมของรายการโทรทัศน์, ม.ป.ท.
กรมประชาสัมพันธ์.

กาญจนา แก้วเทพ (2542) การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค,
พิมพ์ครั้งที่ 2, เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์: .

กาญจนา แก้วเทพ, นันทกา สุธรรมประเสริฐและเอกธิดา เสริมทอง. (2554)
ผู้คนที่หลากหลายในการสื่อสาร: เด็ก สตรี และผู้สูงอายุ,
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ (2556) สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา,
พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

เกวลิน กายทอง และวารุณี คงสถาน บรรณาธิการ (2551) ทวีปี่เลี้ยง
คนใหม่, พิมพ์ครั้งแรก, กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.

กันตวรรณ มีสมสาร. (2560, 5 มีนาคม). นักวิชาการด้านปฐมวัยศึกษา,
สัมภาษณ์

- งานพัฒนาสมองเพื่อการเรียนรู้ (2558) แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม
หลักการพัฒนาสมองสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี, : ธนาพรินดีง.
- ชาคริยา อีเรนตร. (2551). “ผลกระทบของสื่อที่มีต่อเด็ก.” ใน นิษฐา
เรืองดารกานนท์ และคนอื่น ๆ (บรรณาธิการ), *ตำราพัฒนาการ
และพฤติกรรมเด็ก*, 57-69. กรุงเทพฯ: โฮลิสติก พับลิชชิง.
- ธีรพัฒน์ อังศุवाल (2555) *กว่าจะเป็น Family Awards* รายการโทรทัศน์
ในดวงใจครอบครัว: แนวคิดกระบวนการ และประสบการณ์,
ภาพพิมพ์: เครือข่ายเฝ้าระวังและสร้างสรรค์สื่อ.
- นันททอง ทองใบ (2553) *ศิลปวิจารณ์* รายการวิทยุโทรทัศน์, พิมพ์ครั้งแรก,
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นัยพินิจ คชภักดี. (2551). *พัฒนาการของสมอง*. แหล่งสืบค้น: [http://
neuroscience.mahidol.ac.th/NBBC2009/NK_BrainDevelop
ment2008.pdf](http://neuroscience.mahidol.ac.th/NBBC2009/NK_BrainDevelopment2008.pdf) (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559).
- นิตยา คชภักดี (2543) *ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ
ถึง 5 ปี*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นฤมล รื่นไวย์ (2552) *จอตัว(ต่างแดน)* เล่าประสบการณ์การปกป้องเด็ก,
พิมพ์ครั้งที่ 1, : ปิ่นโต พับลิชชิง.
- นฤมล รื่นไวย์ (2552) *พ่อแม่มือโปรดูโทรทัศน์กับลูก*, พิมพ์ครั้งที่ 2,
กรุงเทพฯ : แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน มูลนิธิเพื่อ
การพัฒนาเด็ก.

ปริชมน กาลพัฒน์ (2554) “การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน: Brain-based learning.” *ข่าวสารวิชาการ* หน่วยทะเบียนและพัฒนาวิชาการ งานบริการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, กันยายน 2554, [ออนไลน์]. แหล่งสืบค้น: http://www.pharmacy.cmu.ac.th/unit/unit_files/files_download/2011-10-19%E0%B8.%E0%B8%A2.54%20doc.pdf (สืบค้นเมื่อ: 6 มิถุนายน 2559).

แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (ม.ป.ป.) *โทรทัศน์กับเด็ก Fact sheet รวบรวมความรู้เกี่ยวโทรทัศน์กับเด็ก*, ม.ป.ท.

พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2551) *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ*, พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ (2550) *พัฒนาการมนุษย์*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.

รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล (2554) การสำรวจสถานภาพสื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ด้านการปลูกฝังคุณธรรมศีลธรรม. *วารสารวิจัยวิทยาการวิจัย*, ปีที่ 24 (ฉบับที่ 1), หน้า. 102-120 [ออนไลน์]. แหล่งสืบค้น: http://portal.edu.chula.ac.th/pub/jrm/index.php/jrm/article/view/217/pdf_176 (สืบค้นเมื่อ: 6 มิถุนายน 2559).

ลักษมี คงลาภ (กันยายน 2551) “การวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ครั้งที่ 1 จากการศึกษารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก สำหรับเด็กอายุ 3-12 ปี.” แหล่งสืบค้น: <http://cclickthailand.com/contents/research/Content-analysis-of-children-is-television.pdf> (สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2557).

วีระศักดิ์ ชลไชยะ. (2556). “ผลของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อการพัฒนาการพฤติกรรมและสุขภาพของเด็ก.” ใน ทิพย์วรรณ หรรษคุณาชัย และคนอื่นๆ (บรรณาธิการ), *ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก*, เล่ม 3, การดูแลเด็กสุขภาพดี, 70-72. ม.ป.ท.: ปียอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540) *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง*, พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สายสุรี จุติกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป.) *นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก”* (พ.ศ. 2550-2559), พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สายฤดี วรวิจิตร, ศิวพร ปกป้อง, บัญญัติ ยงยวน, วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และ สร้อยบุญ ทรายทอง (2552) *สังคมคุณธรรม คู่มือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันศาสนา* หน่วยงานของรัฐและเอกชน, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม).

สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์ (2556) *สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก”* (Children’s TV Programme), ม.ป.ท.

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย (ม.ป.ป.) *คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี สำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและศูนย์เด็กเล็ก*, 1 edn., กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Bernadette J. Saunders and Christ Goddard (2000) *Inquiry into the Effects of Television and Multimedia on Children and Families in Victoria*. [Online]. Available at: http://www.parliament.vic.gov.au/images/stories/committees/fcdc/inquiries/54th/FCDC_TVMM_Final_Report.pdf (Accessed: 17 July 2016).

Levine E. Laura and Munsch Joyce. (2011) *Child Development: An Active Learning Approach*, 1st edn., Canada: Sage Publications.

Martorell Gabriela, Papalia E. Diane and Feldman Duskin Ruth. (n.d.) *Child's World Infancy Through Adolescence*, International Edition edn., : McGraw-Hill Education.

Schiller Pam (2010) "Early brain development research review and update." *Brain Development Exchange*. (Nov/Dec 2010), pp. 26-30 [Online]. Available at: <https://www.childcareexchange.com/library/5019626.pdf> (Accessed: 8 July 2016).

Shaffer R. David and Kipp Katherine. (n.d.) *Developmental Psychology: Childhood and Adolescence*, 8 edn., Canada: Wadsaorth.

Bibliography

- Bernadette J. Saunders and Christ Goddard (2000) *Inquiry into the Effects of Television and Multimedia on Children and Families in Victoria*. [Online]. Available at: http://www.parliament.vic.gov.au/images/stories/committees/fcdc/inquiries/54th/FCDC_TVMM_Final_Report.pdf (Accessed: 17 July 2016).
- Brain Development for Learning Department (2015) *Learning Management by Theoretical of Brain Development for Children Age 3-6 Years Guidelines*,: Thana Printing. (In Thai).
- Bureau of Health Promotion Department of Health (n.d.) *Manual of Children Development Promotion from New Born to 5 Years for family guardian and daycare center*, 1 ed., Bangkok: Office of Printing Service The War Veterans Organization of Thailand Under Royal Patronage of His Majesty the King. (In Thai).
- Chakriya Theeranate. (2013). "Media Effect to Children." In Nichara Ruengdarakanont and others (Eds), *Children Development and Behavior Textbook*, 57-69. Bangkok: Holistic Publishing. (In Thai).
- Foreign Office The Government Public Relations Department (2013) *Conclusion of Workshop "Television Production" (Children's TV Programme)*, n.p. (In Thai).

Gaewalin Guytong and Varunee Kongstan Editor (2008) *Television New Babysister*, first ed., Bangkok: Saradek. (In Thai).

Group of Promotion and Development of Children' Potential Office of Promotion and Protection of Children, Youth, the Elderly and Vulnerable Groups (n.d.) *Manual of Guide for Activities Creation by Moral Media : Children and Youth Literature*, n.p. (In Thai).

Kantawan Meesomsan. (2017, 5 March). Early Childhood Education Scholar, interview. (In Thai).

Karnchana Kaewthep (1999) *Media Analysis: Concept and Technics*, (2nd ed.), Edison Press Products. (In Thai).

Karnchana Kaewthep, Nuntaka Suthumprasert and Aekthida Sermtomg.(2011) *Variety People for Communication: Children Women and Senior Citizen*, Bangkok: Pappim. (In Thai).

Karnchana Kaewthep (2013) *Mass Communication: Theory and Guideline for Studying*, (4th ed.), Bangkok: Pappim. (In Thai).

Levine E. Laura and Munsch Joyce. (2011) *Child Development: An Active Learning Approach*, 1st edn., Canada: Sage Publications.

Lucksamee Konglap (September 2008) *"Content Analysis of Television Program for Children Age 3-12 years the 1st."* Retrieved March, 17 2014, from <http://cclickthailand.com/contents/research/Content-analysis-of-children-is-television.pdf> (In Thai).

Martorell Gabriela, Papalia E. Diane and Feldman Duskin Ruth. (n.d.) *Child's World Infancy Through Adolescence*, International Edition edn., : McGraw-Hill Education.

Media for Youth Health Program (n.d.) *Kids and Television Fact sheet of Knowledge about Television and Children Collecting*, n.p. (In Thai).

Ministry of Social Development and Human Security (n.d.) *Children and Youth Development Promotion Act B.E.2550*, (n.p.) (In Thai).

Naipinij Kachapakdee. (2008). *"Brain Development."* Retrieved July, 26 2015, from http://neuroscience.mahidol.ac.th/NBBC2009/NK_BrainDevelopment2008.pdf (In Thai).

Naruemol Ruenvai (2009) *Television (Foreign Countries) Observe Kids Media Protection*, 1st ed., : Pinto Publishing.

Naruemol Ruenvai (2009) *Professional Parents Watch Television with Their Children*, 2nd ed., Bangkok: Media for Youth Health Program Foundation for Child Development. (In Thai).

National Broadcasting and Telecommunication Commission Division
(n.d.) *Manual of Television Rating*, n.p. The Government
Public Relations Department. (In Thai).

Nittaya Kachapakdee (2000) *Early Childhood Development
Process from Fertilization to 5 Years*, 1st ed., Bangkok:
Kurusapa Ladprao Printing. (In Thai).

Nubtong Tongbai (2010) *Art Criticism Television Program*, first ed.,
Bangkok: Sripatum University. (In Thai).

Penpilai Rithhakananont (2007) *Human Development*, 2nd ed.,
Bangkok: Thammada Press. (In Thai).

Pritchamon Kalapat (2012) "Brain-based learning." *Academic
Information Registration and Academic Development Unit
Education Service and Students Quality Development
Department Faculty of Pharmaceutical Sciences Chiang Mai
University*, September 2011, [Online]. Retrieved June,
6 2016, from [http://www.pharmacy.cmu.ac.th/unit/unit_files/
files_download/2011-10-19%E0%B8%81.%E0%B8%
A2.54%20doc.pdf](http://www.pharmacy.cmu.ac.th/unit/unit_files/files_download/2011-10-19%E0%B8%81.%E0%B8%A2.54%20doc.pdf) (In Thai).

Puntip Siriwannabus (2008) *Development Psychology Theory*,
4th ed., Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai).

- Rungnapa Tuangjitcharoenkul (2012) "The Survey of Television and Print Media Situation for Moral Promoting." *Journal of Research Methodology*, 24(1), pp. 102-120 [Online]. Retrieved June, 6 2016, from http://portal.edu.chula.ac.th/pub/jrm/index.php/jrm/article/view/217/pdf_176 (In Thai).
- Sairuedee Worakitpokathorn, Siwaporn Pokpong, Banyat Yongyuan, Wimontip Musikaphan and Soiboon Saithong (2009) *Moral Society Manual for Moral Developing in Religious Government and Private Sectors*, 1st ed., Bangkok: Moral Promotion and Development Center (Moral Promotion Center). (In Thai).
- Saisuree Jutikul and others (n.d.) *National Policy and Strategy for Children Development by "Suitable World for Children" (B.E. 2550-2559)*, 1st ed., Bangkok : National Office of Buddhism Printing. (In Thai).
- Schiller Pam (2010) "Early brain development research review and update." *Brain Development Exchange*. (Nov/Dec 2010), pp. 26-30 [Online]. Available at: <https://www.childcareexchange.com/library/5019626.pdf> (Accessed: 8 July 2016).
- Shaffer R. David and Kipp Katherine. (n.d.) *Developmental Psychology: Childhood and Adolescence*, 8 edn., Canada: Wadsaorth.

Sriruen Kaewkungwan (1997) *Development Psychology All Age in Life Cycle Theory Concept-Middle Childhood*, 7th ed., Bangkok: Thammasat University. (In Thai).

Theerapat Aungsuchawan (2012) *By the time Family Awards was established for Family Television Program: Concept Process and Experience*, Pappim: Family Media Watch Network. (In Thai).

Veerasak Cholchaiya. (2013). "The Effect of Electronics Media to Children Development Behavior and Health." In Thippayawan Hunsakunachai and others (Eds), *Children Development and Behavior Textbook*, Vol 3, Healthy Child Care, 70-72. n.p.: Beyond Enterprise. (In Thai).